

JIŘÍ GLET

*Zajímavá a záhadná
místa v Čechách*

Zajímavá a záhadná místa v Čechách
Jiří Glet

1. vydání

vydáno v září 2019 jako 90. publikace
vydal Pavel Kohout (www.kknihy.cz)

ISBN 978-80-7570-154-1 (epub)

ISBN 978-80-7570-155-8 (mobi)

ISBN 978-80-7570-156-5 (pdf)

Obsah

1. Podmokly nad Berouňkou, místo našeho největšího nálezů zlatého pokladu.....	6
2. Záhada Kounovských řad	8
3. Boreč, tajemná kouřící hora	9
4. Libušín, sídlo bájně kněžny Libuše	10
5. Tetín, sídlo bájně kněžny Tety	11
6. Kazín, sídlo bájně kněžny Kazi	13
7. Říp, bájná hora praotce Čecha	14
8. Neumětely, hrob věrněho Šemíka.....	15
9. Peruc, přemyslovský příběh Oldřicha a Boženy.....	16
10. Stadice, ves legendárního Přemysla Oráče	18
11. Budeč, kostel sv. Petra a sv. Pavla je naši nejstarší kamennou stavbou	19
12. Stará Boleslav, sv. Václav a Palladium země české	20
13. Langweilův model Prahy	21
14. O Turkovi z Karlova mostu	23
15. Pražská Krannerova kašna	24
16. Čtyři pražské románské rotundy	25
17. Pražské Jezulátko	26
18. Praha, Loreta	28
19. Pražské slunce.....	29

20. Čertův sloup na Vyšehradě	30
21. Marodovo panorama Bitvy u Lipan je našim největším obrazem ..	31
22. Hradiště nad Závistí u Zbraslavi	32
23. Kamenný muž či Pastýř v Klobukách.....	33
24. Hromnické jezírko	34
25. Strkovice	35
26. Jabkenice, Památník Bedřicha Smetany	35
27. Skalní hrad Drábské světničky.....	36
28. Skalní hrad Valečov	38
29. Dačice, Pomník kostky cukru	39
30. Žumberk, opevněná ves a gotická tvrz	40
31. Čertův hrádek.....	41
32. Tajemný Obří hrad.....	42
33. Vítkův Hrádek je nejvýše položeným hradem v České republice ..	44
34. Svatá Hora u Příbrami.....	45
35. Češovské valy	46
36. Kozákov je našim nejznámějším nalezištěm drahých kamenů.....	47
37. Trampské osady na řece Sázavě, zvané Zlatá řeka	48
38. V okolí Kašperských Hor se rýžovalo a dolovalo zlato.....	49
39. Stolová hora Vladař	51
40. Libice nad Cidlinou, knížecí hradiště Slavníkovců	52
41. Boží Dar a Ježíškova cesta.....	53

42. Jizerka je nejvýše položenou osadou Jizerských hor	55
43. V Radošově stojí unikátní krytý dřevěný most.....	56
44. Po Schwarzenberském kanálu se plavilo dříví do Vídně.....	58
45. Dvě tvrze v Kestřanech.....	59
46. Kopicův statek a Kopicova skalní galerie.....	60
47. Skanzen v Přerově nad Labem.....	61
48. Veselské pískovny a Písečný přesyp u Vlkova.....	63
49. Náš nejstarší kamenný most najdete v Písku	65
50. Skanzen v Třebízi	66
51. Renesanční zámek v Pardubicích je unikátním spojením nedobytné pevnosti s přepychovým šlechtickým sídlem	67
52. Zámek Nové Hrady bývá nazýván českým Versailles	69
53. Skanzen Veselý Kopec	70
54. Hostinné, kamenní obři na věži radnice.....	71
55. Kamenický Šenov a Panská skála.....	72
56. Skalní hrad Sloup.....	74
57. Skanzen Zubrnice.....	76
58. Rabštejn nad Střelou a Odlezelské jezero.....	77
59. Zámek Liběchov, jeskyně Klácelka a Čertovy hlavy	78
60. Romantickým údolím řeky Doubravy do Chotěboře.....	80
61. O pokladech na hradě Karlštejně	81
62. Louny, starobylé město na řece Ohři	83

1. Podmokly nad Berouňkou, místo našeho největšího nálezu zlatého pokladu

Na první pohled se Podmokly nad Berouňkou, tato nevelká obec na Rakovnicku ležící přibližně 10 km severovýchodně od Zbirohu, nejeví jako významný turistický cíl, vždyť mnoha turistickým průvodcům nestojí ani za zmínku. Podmokly nad Berouňkou však rozhodně stojí za vaši návštěvu, neboť v roce 1771 zde byl nalezen náš největší zlatý poklad, který byl rovněž jedním z největších zlatých pokladů v Evropě. Byly to keltské mince zvané duhovky.

Keltské zlaté mince zvané duhovky

Jistě si teď položíte otázku, proč se nazývají právě duhovky? Bývaly totiž nalezeny na polích po dešti a tehdejší lidé věřili, že v místech, kde se duha dotkla země, vznikly zlaté mince, duhovky. A teď se zase vraťme k pokladu.

Zlatý poklad

Dne 12. června roku 1771 zemědělský nádeník Janota u rozvodněného podmokelského potoka našel spoustu žlutých valounků s podivnými obrázky. Janota byl prostý, chudý člověk, zlato nikdy neviděl a domníval se, že našel nějaké mosazné knoflíky a odnesl je dětem na hraní. Těchto „mosazných knoflíků“ si povšimnul jistý židovský obchodník a od dětí je za směšnou cenu jednoho grejcaru za kus odkoupil. Záhy se mezi zdejšími lidmi roznesla zpráva, že bylo objeveno zlato, a každý kdo mohl, běžel za ves nasbírat si zlatáky. Poněvadž chudí venkované neznali cenu zlata a k nálezu došlo v době velkého hladomoru, platili mlynářům zlatákem za hrst mouky a taky ve zdejší šenkovně byla „taxa“ jeden zlaták za doušek kořalky.

O nález zlatu se zanedlouho dozvěděl i majitel panství kníže Karel Egon Fürstenberk, který poslal do vsi své úředníky, aby zlato zase

pěkně posbírali a pak mu je odevzdali. Když nepomohly domluvy, byly v příbytcích venkovanů prováděny prohlídky, a někdy teprve karabáč drábů nebo pobyt v hladomorně na hradu Křivoklátu přiměl „neposlušné poddané“ k vydání zlatých mincí. Ve vsi se taky naplno projevíly ošklivé lidské vlastnosti, závist, nenávist a udavačství některých venkovanů, a tak drábi šli do některých chalup „takzvaně najisto.“

Knížecí úředníci taky důkladně prozkoumali zdejší potok a našli zdroj pokladu, bronzový kotel s velkým množstvím duhovek. Celkem bylo nalezeno okolo sedmi tisíc zlatých mincí o váze přibližně 50 kg. Historická a numismatická cena pokladu se dá jen velmi těžko odhadnout, ale činila by nejméně několik set miliónů korun.

Z keltského zlata byly vyraženy dukáty císařovny Marie Terezie a dukáty s erbem knížete Karla Egona Fürstenberka.

Tento poklad však již neexistuje a to je velká škoda. Zlatý poklad by byl totiž ozdobou sbírek každého muzea a chodili by jej obdivovat mnozí naši i zahraniční turisté. Velká většina zlatých keltských mincí byla totiž roztavena. Ze zlata pak byly vyraženy dukáty císařovny Marie Terezie a dukáty s erbem knížete Karla Egona Fürstenberka. Z původního zlatého pokladu se zachovalo asi 20 keltských zlatých mincí, které jsou uloženy v Národním muzeu v Praze, a údajně i několik těchto mincí se nachází v muzejních sbírkách v zahraničí.

Historici mají za to, že poklad nevladnil nějaký bohatý keltský kupec, ale jednalo se spíše o „keltský zlatý poklad,“ který byl uschován v době nebezpečí ze strany Germánů nebo snad Římanů. Lidé, kteří poklad uschovali, pak přišli o život snad ve válce nebo za jiných okolností, a tak byl zlatý poklad objeven až přibližně za dva tisíce let.

Turisté u podmokelského potoka bezděčně bloudí očima po zemi, co kdyby se v trávě přece jen zaleskla nějaká ta zlatá keltská duhovka? Místo nálezů zlatého pokladu je označeno. Přibližně 1 km severovýchodně od Podmokel nad Beroučkou, ve stráni nad podmokelským potokem stojí schůdky, dřevěná ohrádka a v ní

skromný pomníček s letopočtem 1771, který připomíná nález jednoho z největších zlatých pokladů v Evropě.

2. Záhada Kounovských řad

Každý, kdo miluje magická a tajemná místa by měl navštívit Kounovské řady na Lounsku, které se nacházejí v katastru obce Domoušice. Nejlépe se k nim dostanete, když zaparkujete u železniční stanice Mutějovice a odtud pokračujete pěšky po žluté turistické značce, která vás dovede až ke Kounovským řadám. Najdete je v pohoří Džbán na náhorní plošině a Roviny v nadmořské výšce 526 m. Nacházejí se sice na zalesněném území, jsou však dobře viditelné. Jedná se o 14 řad tvořených křemencovými kameny a balvany vedených rovnoběžně ve směru od severu k jihu. Jednotlivé řady jsou od sebe vzdáleny 20 až 30 m a jejich délka dosahuje přibližně 400 m.

Zatím se neví, kdo Kounovské řady vytvořil, kdy vznikly a k čemu vlastně sloužily

V České republice nic podobného nevidíte a naskytá se tedy otázka, kdy vlastně Kounovské řady vznikly, kdo je vytvořil a k čemu vlastně sloužily? Teorií je několik. Jedna z nich například tvrdila, že se jedná o závodní dráhy pro závody s koňmi a vozy, které jsou staré 2700 let. Při vší úctě k našim dějinám, naši zemi v té době neobývala tak vyspělá civilizace, která by zde mohla provádět závody s koňmi a vozy. Vždyť v této době byly v Evropě vyspělé jen některé středomořské civilizace, teprve vznikl Řím a začala se formovat Římská říše. Taky se nepotvrdila teorie, že šlo o pravěkou astronomickou observatoř.

Někteří vědci se domnívají, že se jednalo o středověká pole, ale to je jenom jedna z dalších teorií

V roce 1976 kdy zde byly prováděna těžba dřeva, která mimochodem Kounovské řady dost poškodila, zde byly zjištěny stopy po orbě.

Někteří vědci pak došli k závěru, že se jednalo o středověká pole a kameny sloužily jako meze. Já bych však takovým optimistou zdaleka nebyl, stejně jako mnoho dalších vědců.

Nejsem sice vědec, ale podle mého názoru zůstaly nezodpovězeny tři základní otázky: Proč by zrovna středověcí zemědělci zakládali svá pole na horách na náhorní plošině, když je všude kolem dostatek úrodné půdy v nížině? Taky je zarážející zcela neobvyklý tvar polí o délce 400 m a šířce pouhých 20 až 30 m. A konečně, proč křemenné kameny na meze přiváželi středověcí zemědělci z nejbližšího naleziště vzdáleného 30 km až od Postoloprta, neboť takové kameny se ve zdejší lokalitě vůbec nevyskytují? Vždyť přece mohli použít místní kameny, kterých je zde dost a dost. Tak tedy, až si přijedete prohlédnout Kounovské řady, tak si sedněte na některý křemencový balvan. Zde v lesním tichu se zamyslete a třeba se vám podaří odhalit záhadu Kounovských řad. Tímto územím vede rovněž Naučná stezka Kamenné řady u Kounova, která měří 4 km a je zaměřena na geologii, historii, archeologii, flóru a faunu zdejší krajiny.

3. Boreč, tajemná kouřící hora

V Českém středohoří, západně od Lovosic mezi obcemi Režný Újezd a Boreč, se vypíná tajemná kouřící hora Boreč 446 m. n. m. V letním období je to jen obyčejný zalesněný kopec, kterých je v Českém středohoří několik desítek, ale v zimě, když je mráz, z hory stoupá bílý dým. V mrazivém počasí je úchvatný pohled na zdejší zasněženou krajinu a horu, ze které stoupá kouř.

Proč v zimě stoupá z hory kouř, se dosud nepodařilo objasnit

Dříve se lidé domnívali, že jde o projev dohasínající sopečné činnosti. Bylo by to sice pěkné mít taky u nás činnou sopku, ale proč by se její činnost projevovala pouze v zimě a nikoliv taky v létě? Další teorie

hovoří o zdroji termálních vod někde v nitru vyvěřelé horniny. Na tom by mohlo něco být, ale v širokém okolí se nikde teplé termální prameny nevyskytují.

Vědci se dnes kloní k názoru, že se jedná o mikroexhalaci, neboli vyvěráání teplého a vlhkého vzduchu

Na vrcholu kopce a jeho svazích se nacházejí četné pukliny, které vedou hluboko do nitra hory. V nich se udržuje vzduch o teplotě nejméně 11 stupňů Celsia, který v mrazech vyvěrá na povrch. Za mrazivých dnů je totiž rozdíl mezi teplotou vzduchu na povrchu hory a v puklinách více než 20 stupňů Celsia. Taky vlhkost vzduchu v puklinách je za mrazivých dnů až dvojnásobná. V okolí puklin země nezamrzá a neudrží se zde ani sníh, takže zde i v mrazech můžete najít zajímavý mikrosvět mechu a hmyzu. Je to však opět jen teoretická úvaha, ale proč v zimě stoupá z hory kouř se dodnes spolehlivě nepodařilo objasnit.

Jestliže se vypravíte na horu Boreč v mrazivém počasí, vezměte si teplé oblečení a hlavně dobrou a pevnou obuv, neboť je zde kluzko. Z Režného Újezdu od kapličky vede na horu naučná stezka. Je značená zeleně a z informačních tabulí se mnoho dozvíte o tajemné hoře Boreč a dalších zvláštlostech zdejší vzácné a svérázné přírody.

4. Libušín, sídlo bájně kněžny Libuše

Tři dcery knížete Kroka, Tetu, Kazi a Libuši zná každý z nás. Podle starých českých kronikářů každá kněžna bydlela na svém vlastním hradě. Libuše na Libušíně, Teta na Tetíně a Kazi na Kazíně. Příběh o knížeti Krokovi a jeho třech dcerách se sice zrodil asi jen ve vyprávění bájných starců, ale do sídel bájných kněžen stojí za to se podívat. Prohlédnete si historické památky a krásnou přírodu.

Nejdříve se podíváte do sídla kněžny Libuše, která byla krásná, moudrá a proslulá svými věšteckými schopnostmi. Právě Libuše povolala na

knížecí stolec Přemysla Oráče a položila tak základ panovnické dynastie Přemyslovců v českých zemích.

Slovanské hradiště v Libušíně

Městečko Libušín najdete asi pět kilometrů severozápadně od Kladna. V centru městečka stojí novogotický kostel sv. Prokopa z počátku 20. století, u kterého můžete zaparkovat. Zeleně značená turistická cesta vás pak dovede na kopec nad městem, na kterém se rozkládalo staré slovanské hradiště z 9. století. Toto hradiště mělo úctyhodnou rozlohu 12 hektarů a bylo obklopené valy. Nejlépe zachovalý val je dlouhý 220 m a vysoký okolo 4 m. Při archeologickém průzkumu ve 20. století, byly na některých kamenech opukové zdi zpevňující valy, objeveny rytiny zobrazující koně s jezci.

Dnes v areálu bývalého slovanského hradiště stojí gotický, později barokně upravený kostel sv. Jiří. V kostele se na barokním hlavním oltáři nacházejí obrazy sv. Jiří a sv. Markéty. Ve středověku kolem kostela býval hřbitov a dnes již zaniklá vesnice. Poblíže kostela stojí barokní dřevěná zvonice na kamenné podezdívce. Jsou zde i dvě přírodní zajímavosti. Na severních svazích hradiště je porost starých dřínů a v údolí směrem na Libušín najdete porosty přesličky obrovské. Z hradiště je pěkný pohled na městečko Libušín a okolní půvabnou krajinu.

5. Tetín, sídlo bájně kněžny Tety

Slovanské hradiště a středověký hrad

Za druhou dcerou knížete Kroka, bájnou kněžnou Tetou, se vydáte do starobylé vsi Tetína, která se nachází jen několik kilometrů východně od Berouna. Již v 9 století zde při brodu přes řeku Berouнку stávalo slovanské hradiště. V noci z 15. na 16. září roku 921 na zdejších

dřevěném knížecím dvorci byla zřejmě na popud kněžny Drahomíry zavražděna kněžna sv. Ludmila, babička sv. Václava.

V roce 1288, za vlády českého krále Václava II., zde byl vystavěn kamenný hrad, který byl ve 14. století sídlem královského lovcího. Za husitských válek byl hrad rozbořen a zachoval se jen zbytek věžovitého hradního paláce, hradebních zdí a taky hradní příkop. Rovněž z původního slovanského hradiště mnoho nezbylo, zachovaly se toliko zbytky valů, zejména na západním okraji obce.

V Tetíně jsou celkem tři kostely

V Tetíně, který je jen malou obcí, jsou celkem tři kostely. Nestarší je původně románská kaple sv. Kateřiny, která byla později goticky přestavěna a nově byl kostel sv. Kateřiny stavebně upraven v polovině 19. století. Na barokním hlavním oltáři se nachází obraz sv. Kateřiny a barokní soška Vítězného Krista. Před kostelem stojí krásná barokní socha Panny Marie s Ježíškem.

V sousedství kostela sv. Kateřiny stojí barokní kostel sv. Ludmily. Na barokním oltáři jsou sochy sv. Ludmily a sv. Václava. Obraz pak představuje sv. Ludmilu s vnukem sv. Václavem a jeho učitelem knězem Kaichem. V kostele je vystaven taky kámen, na němž byla údajně sv. Ludmila zavražděna.

V malebné poloze na skále nad řekou Berounkou stojí třetí tetínský kostel, poutní kostel sv. Jana Nepomuckého. Původně gotický kostel byl barokně přestavěn. Na hlavním oltáři se nachází obraz sv. Jana Nepomuckého jako poutníka do Staré Boleslavi. V současné době je kostel odsvěcen a je v něm umístěna galerie, kterou provozuje Sdružení sv. Ludmily.

V Tetíně stojí taky menší empírový zámek, který však není veřejnosti přístupný. V průčelí zámku jsou osazeny hodiny, které jsou opatřeny zvonkohrou, hrající každou hodinu píseň „Nad Berounkou nad Tetínem.“ V obci se nachází rovněž malé muzeum s expozicemi

věnovanými kněžně Tetě, pobytu prvních Přemyslovců na Tetíně a kněžně sv. Ludmile.

Tetínské skály

Skalní útvary zvané Tetínské skály jsou přírodní rezervací. Pod hradem jsou archeologicky významné jeskyně Turské maštale. V horní části bývalého lomu je 55 m dlouhá jeskyně Tetínská chodba, v níž se vyskytuje aragonit. Sedmisálová jeskyně a jeskyně Byšilka jsou dlouhé 45 m a 60 m. Z hradiště a především ze zříceniny hradu je pěkný pohled do údolí řeky Berounky.

6. Kazín, sídlo bájně kněžny Kazi

Třetí dcera knížete Kroka Kazi měla mít taky svůj hrad jménem Kazín. Kronikář Kosmas se však zmiňuje pouze o sídlech Libuše a Tety, ale o sídle Kazi mlčí. Kde tedy stával hrad bájně kněžny Kazi? Teprve v 16. století kronikář Václav Hájek z Libočan, o němž bylo všeobecně známo, že si občas taky něco přibájlil, určuje sídlo Kazi někde v okolí Zbraslavi.

Kazínská skála

Tak v 19. století mnozí národní buditelé a amatérští archeologové v okolí Zbraslavi hledali bájný Kazín. V druhé polovině 19. století profesor Antonín Vánkomil Maloch vyslovil názor, že Kazín je výrazný skalní ostroh nad pravým břehem řeky Berounky naproti Mokropsům a Černošicím, v místě zvaném Na Hrádku. Toho hned využil podnikavý hostinský, který měl poblíže hospodu, a na skálu nechal vápnem napsat nápis Kazín. Svoji hospodu pak nazval „Přemyslovka pod Kazínem.“ Tato hospoda už sice dávno nestojí, ale nápis Kazín se stále znovu obnovuje a tak se na skále zachoval dodnes. Pod Kazínem se dnes nachází chatová osada Kazín a známá výletní restaurace Tornádo.